

สรุปและข้อเสนอแนะ

การประเทไทยมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและระดับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคงภายในประเทศแตกต่างไปจากประเทศเพื่อนบ้านเป็นอย่างมาก ซึ่งได้แก่ พม่า ลาวและกัมพูชา ทำให้ประเทศไทยกลายเป็นแหล่งดึงดูดแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาในประเทศเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อแสวงหาการดำรงชีพที่ดีกว่าในประเทศตนเอง ประกอบกับมีแนวพรมแดนติดต่อกันและมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เอื้ออำนวยให้มีการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองได้อย่างสะดวก ประกอบกับเหตุผลทางด้านธุรกิจการเมืองในรัฐบาลโดยการกดดันจากภาคธุรกิจเอกชนที่ต้องการจ้างแรงงานข้ามชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา ซึ่งค่าแรงงานถูกกว่าคนไทยมาก ซึ่งภาคธุรกิจเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับนักการเมืองในทุกรัฐบาลที่ผ่านมา จึงสามารถผลักดันผ่านนักการเมือง ที่เข้าไปกุมอำนาจในกระทรวงแรงงานได้โดยการจัดระบบและควบคุมการทำงานของแรงงานต่างด้าว เข้าเมืองผิดกฎหมายโดยอาศัยมติคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินมาตรการต่าง ๆ ได้แก่ ให้มีการขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตทำงาน รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขการทำงาน การเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงาน ค่าประกันสุขภาพ เป็นต้น

ตลอดเวลายี่สิบปีที่ผ่านมารัฐบาลได้กำหนดนโยบายมาตรการเกี่ยวกับผู้หลบหนีเข้าเมืองอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดแต่ดูเหมือนแนวทางปฏิบัติยังไม่ชัดเจน ขาดเอกภาพ และในส่วนของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ก็ยังอยู่ภายใต้นโยบายการผลักดันส่งกลับออกนอกประเทศโดยยึดกฎหมายคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 เป็นหลัก แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการหลั่งไหลเข้ามาของคนต่างด้าวและเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วกระจายกันไปทุกภูมิภาคคาดว่าเมื่อรวมยอดผู้ที่ตกค้างและผู้ที่ถูกลักลอบหลบหนีเข้ามาใหม่มีจำนวนไม่น้อยกว่า 2 ล้านคน ซึ่งในจำนวนนี้หากมีหน่วยราชการลับของพม่า ลาวและกัมพูชา แอบแฝงเข้ามาในลักษณะแรงงานต่างด้าวเพื่อสืบสวนหาข่าวทั้งในด้านเศรษฐกิจ-สังคม การทหาร หรือมีการรวมตัวชุมนุมเรียกร้องค่าแรงเพิ่มขึ้นพร้อมกันทั่วประเทศ เช่น กรณีนักศึกษาพม่านักเข้ายึดสถานทูตหรือโรงพยาบาลในประเทศไทยเป็นต้น ซึ่งมีความเป็นไปได้และเป็นสัญญาณอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศที่ยากแก่การควบคุมเป็นอย่างยิ่งด้วยเหตุนี้จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้ศึกษาปัญหาที่เกิดจากการหลบหนีเข้ามาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาสถานการณ์การหลบหนีเข้าเมืองของบุคคล

สัญชาติพม่า ลาวและกัมพูชาในเขตกรุงเทพมหานคร ทักษะของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองกำกับการ 1-3 ศูนย์สืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองต่อปัญหาที่เกิดจากการหลบหนีเข้าเมืองของบุคคลสัญชาติพม่า ลาวและกัมพูชาในเขตกรุงเทพมหานคร ตลอดจนแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการหลบหนีเข้าเมืองของบุคคลสัญชาติพม่า ลาวและกัมพูชาในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ผลการรวบรวมแบบสอบถาม จำนวน 150 คน จากกลุ่มประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจกองกำกับการ 1-3 ศูนย์สืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละใช้แปลความหมายของคำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพทั่วไปด้านภูมิหลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ค่าเฉลี่ยเป็นการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางของข้อมูลนำมาใช้วิเคราะห์ทักษะเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อปัญหาที่เกิดจากการหลบหนีเข้าเมืองของบุคคลสัญชาติพม่า ลาวและกัมพูชา สำหรับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้วัดการกระจายของการตอบภายในกลุ่มข้อมูล พร้อมกับประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS แล้วนำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่ออธิบายความหมาย สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปด้านภูมิหลังส่วนบุคคล

จากการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 41-50 ปี สถานภาพสมรสแล้ว มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ยศจ่าสิบตำรวจ – ดาบตำรวจ ตำแหน่งลูกแถว – ผ.บ. หมู่ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเป็นเวลา 6 – 10 ปี

2. ทักษะของตำรวจต่อปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของบุคคลสัญชาติพม่า ลาวและกัมพูชา จำแนกรายด้าน

2.1 ปัญหาด้านอาชญากรรม

ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาที่เกิดจากการหลบหนีเข้าเมืองของบุคคลสัญชาติพม่า ลาวและกัมพูชา นั้น ปัญหาด้านอาชญากรรม เป็นปัญหาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นด้วยมากที่สุด เกี่ยวกับเรื่องคนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมือง ก่อให้เกิดการขบวนการลักลอบค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและน่าห่วงใยที่จะต้องให้ความสนใจเข้าไปจัดการแก้ไขมากที่สุด

แนวทางแก้ไขปัญหามาจากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อปัญหาในด้านอาชญากรรม ซึ่งผู้ศึกษาได้สำรวจความถี่เกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง สามารถวิเคราะห์ผลโดยเรียงลำดับความคิดเห็นที่มีการเสนอแนะจากมากไปหาน้อยปรากฏ ดังนี้ 1. ให้ควบคุมดูแลจำกัดพื้นที่พักอาศัยของแรงงานต่างด้าว ให้อยู่ในเขตที่ขึ้นทะเบียน หรือให้นายจ้างแจ้งที่พักอาศัยของแรงงานต่างด้าวทุกเดือนเพื่อสะดวกในการควบคุมติดตามตรวจสอบหรือจับกุมตัวได้ทันที 2. รัฐควรออกกฎหมายเพิ่มโทษให้สูงขึ้น และมีมาตรการที่เข้มงวดต่อผู้ทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ 3. รัฐควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายจากกลุ่มขบวนการล่อลวงค้ามนุษย์

2.2 ปัญหาด้านเศรษฐกิจ-สังคม

ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาที่เกิดจากการหลบหนีเข้าเมืองของบุคคลสัญชาติพม่า ลาว และ กัมพูชา นั้น ปัญหาด้านเศรษฐกิจ – สังคม เป็นปัญหาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นด้วยมาก เกี่ยวกับเรื่อง คนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองเมื่อจับกุมรัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็น ค่าอาหารเลี้ยงดู จัดที่พักอาศัย และการส่งกลับประเทศ เป็นประเด็นที่น่าห่วงใยมากที่สุด

แนวทางแก้ไขปัญหามาจากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อปัญหาในด้านเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งผู้ศึกษาได้สำรวจความถี่เกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง สามารถวิเคราะห์ผลโดยเรียงลำดับความคิดเห็นที่มีการเสนอแนะจากมากไปหาน้อยปรากฏดังนี้ 1. เสนอแนะให้มีควบคุมการเข้า-ออก การลักลอบเข้าเมืองอย่างเคร่งครัด 2. ให้จัดทำฐานข้อมูลทะเบียนประวัติ ออกบัตรประจำตัวให้แก่คนต่างด้าวที่มาแสดงตนขอขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวก 3. ควรมีการจัดเก็บภาษีเงินได้ของแรงงานต่างด้าวที่มาขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งกลับ ค่าที่พัก ค่าสาธารณูปโภค ฯลฯ และป้องกันมิให้เงินไหลออกนอกประเทศ

2.3 ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ

ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาที่เกิดจากการหลบหนีเข้าเมืองของบุคคลสัญชาติพม่า ลาว และ กัมพูชา นั้น ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ เป็นปัญหาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เห็นด้วยมาก เกี่ยวกับเรื่องตำรวจไม่ได้รับการสนับสนุนเครื่องมือที่ใช้ในการลงพื้นที่ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอจึงทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นอุปสรรคสำคัญมากในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับคดีลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายอันจะส่งผลกระทบต่อนโยบายการปราบปรามคนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองมีแนวโน้มจะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

แนวทางแก้ไขปัญหามาจากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ ซึ่งผู้ศึกษาได้สำรวจความถี่เกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

สามารถวิเคราะห์ผลโดยเรียงลำดับความคิดเห็นที่มีการเสนอแนะจากมากไปหาน้อยปรากฏ ดังนี้

1. ให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด
2. ควรมีการปรับปรุงกฎหมายคนเข้าเมืองที่ล้าหลังและมีการเพิ่มโทษสูงขึ้น
3. ให้เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องบังคับใช้กฎหมายแรงงานมาใช้อย่างจริงจังเพื่อให้แรงงานต่างด้าวได้รับค่าแรงเท่ากับคนไทย

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ทิศนะของตำรวจต่อปัญหาด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากการหลบหนีเข้าเมืองของบุคคลสัญชาติพม่า ลาวและกัมพูชาในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

1. ปัญหาด้านอาชญากรรม

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ควรมีการดำเนินการดังนี้

1. เพิ่มมาตรการสืบสวนหาข่าวป้องกันปราบปรามต่อเครือข่ายขบวนการค้ามนุษย์ ผู้นำพา, ผู้ให้ที่พักพิงคนต่างด้าว, นายจ้าง, ผู้ประกอบการที่ทำผิดกฎหมาย เป็นลำดับแรกและดำเนินคดีให้ถึงที่สุดทุกราย อย่างต่อเนื่องจริงจัง
2. ประชาสัมพันธ์ผ่านทุกสื่อในภาพรวมของประเทศอย่างต่อเนื่องถึงผลเสียการจ้างแรงงานต่างด้าว และผลดีการจ้างแรงงานไทย และภัยอันตรายจากขบวนการค้ามนุษย์ รวมทั้งผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการจ้างแรงงานต่างด้าว และปลูกฝังจิตสำนึกแก่ประชาชนต่อการจ้างแรงงาน
3. ประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและนอกประเทศเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไข มาตรการในการป้องกันปราบปรามขจัดภัยอันตรายให้แก่ประชากรตนเองทั้งจากประเทศต้นทางและปลายทางร่วมกันอย่างครบวงจร

2. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ-สังคม

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ควรมีการดำเนินการดังนี้

1. ควรวางนโยบายและยุทธศาสตร์ในการป้องกันปราบปรามสกัดกั้นผู้หลบหนีเข้าเมือง การผลักดันส่งกลับ การเข้าประเทศให้มีประสิทธิภาพชัดเจนครบวงจร

2. จัดทำแผน มาตรการในการควบคุมการใช้ผู้หลบหนีเข้าเมืองในแต่ละเขตพื้นที่ให้อยู่ในวงจำกัดให้ได้และลดจำนวนผู้หลบหนีเข้าเมืองในแต่ละปีจนกว่าผู้หลบหนีเข้าเมืองจะหมดไป
3. ควรมีการผลักดันเสนอในระดับนโยบายให้กรมสรรพากรมีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย เป็นกรณีพิเศษกับคนต่างด้าว อย่างจริงจัง เพื่อเป็นงบประมาณค่าใช้จ่ายในการส่งกลับ ค่าอาหารเลี้ยงดู จัดที่พักอาศัย และด้านอื่น ๆ

3. ปัญหาด้านบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ควรมีการดำเนินการดังนี้

1. ให้การช่วยเหลือสนับสนุนจัดสรรงบประมาณ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ตามความเหมาะสมเพียงพอกับปริมาณงานเพื่อให้ตำรวจสามารถทำหน้าที่สอดส่องป้องกันและปราบปรามคนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเต็มความสามารถ
2. ให้มีการประสานงานองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในลักษณะเครือข่ายการทำงานแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว และให้ชุมชนมีส่วนร่วมสอดส่องดูแลตรวจสอบค่าจ้างสวัสดิการ สภาพการจ้างและสภาพการทำงานของแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาต ให้ได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับแรงงานไทย โดยให้มีการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองแรงงานอย่างจริงจัง เพื่อให้ นายจ้างจ่ายค่าจ้างตามอัตราขั้นต่ำเท่ากับคนไทย และลดปัจจัยดึงดูดการนำเข้าแรงงานต่างด้าว และแรงจูงใจการจ้างแรงงานต่างด้าว ในสภาพค่าจ้างถูกกว่าแรงงานไทย
3. ให้มีการตรวจจับและการลงโทษสถานประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างจริงจังรวมทั้งเอาผิดกับเจ้าหน้าที่รัฐ ที่รู้เห็นเป็นใจแสวงหาผลประโยชน์ที่มีชอชอบกับแรงงานต่างด้าว

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาครอบคลุมกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องกับผู้หลบหนีเข้าเมือง ทั้งระบบผู้ประกอบการ ประชาชนทั่วไป องค์กรพัฒนาเอกชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับบุคคลต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายทุกหน่วยงาน
2. ควรมีการศึกษาทัศนะของผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานตำรวจที่มีต่อปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับคดีลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย